

Actua - Filosoferen

Wereldwaterdag - Filosoferen over actualiteit

Doelstellingen

- Kinderen geven argumenten om hun standpunt over water kracht bij te zetten.
- Kinderen onderzoeken of *water de baas kan zijn* tijdens een filosofisch gesprek.

Materiaal

2 bollen wol in 2 kleuren

Organisatie

Klassikaal

Voor je begint

- Download of voorzie zelf 2 beelden die te maken hebben met een tekort en een overvloed aan water. Informeer je over de context van de beelden op bijv. <https://www.rodekruis.nl/nieuwsbericht/slachtoffers-overstromingen-zuid-azie/>
- OF
- Laat de kinderen een artikel beeld meebrengen/zoeken.
- Noteer de stellingen in verband met het thema 'teveel of tekort aan water'.

1 Heet van de naald

- Bekijk samen de beelden.
- OF laat 1 of meerdere kinderen hun tekort/teveel aan water voorstellen.
- Vat beknopt samen wat er op de beelden te zien is.
 - Wie? Wat? Waar? Wanneer? Hoe? Waarom?

Vertel en toon op de wereldkaart.

Het beeld van de overstroming gaat over het gebied Bangladesh (Azië) waar regelmatig maar vooral in 2017 heel zware overstromingen waren. Het beeld over de 'droogte' speelt zich af in Afrika. De exacte feiten achter de beelden zijn hier minder van belang. Wel belangrijk is de tegenstelling tussen het teveel en tekort aan water.

2 Argumentenweb (werkvorm Filosoferen)

- Ga in een kring zitten.
- Toon 2 bollen wol met een verschillende kleur.
 - Kleur 1: ik ga akkoord en zeg waarom.
 - Kleur 2: ik ga niet akkoord en zeg waarom.
- Zeg luidop een (van volgende) stelling(en).

Teveel water is beter dan te weinig water.

Water is sterker dan de mens.

Water is van niemand.

- Geef de kinderen even bedenktijd.
 - Ga ik akkoord of niet akkoord? Waarom?
- Duid iemand aan en vraag wat hij/zij vindt van de uitspraak.
- Houd het uiteinde van de draad vast.
- Werp de bol wol in de kleur die overeenstemt met 'akkoord of niet akkoord'.
 - Waarom ga je wel/niet akkoord?
- Het kind houdt de draad vast en werpt de bol naar de leerkracht terug.
- Herhaal de stelling en peil naar de andere meningen.

Er ontspint zich een web van 2 kleuren draden: ze staan symbool voor de verschillende meningen die in je klas leven. Deze werkvorm oefent de kinderen in het bedenken van (tegen)argumenten, een vaardigheid die ze nodig hebben om te filosoferen.

Na het *Argumentenweb* of later kan je filosoferen op basis van wat de kinderen hebben aangebracht. Mogelijk borrelt er spontaan een filosofische vraag op.

3 Filosofisch gesprek

- Ga na welk begrip/waarde veel aan bod kwam tijdens de werkvorm.
 - Bijv. vriend, rechtvaardigheid, eerlijkheid, zorg, bezit, ...
- Stel een filosofische vraag: **Kan water de baas zijn?**
- Geef de kinderen even bedenktijd.
- Peil naar eerste antwoorden.

- Mogelijke hulpvragen
 - Kan water doen wat het wil?
 - Is water een goede baas? Waarom wel/niet?

- Als water de baas is van de mens, kan het water ons dan straffen?
- Hoe kan je luisteren naar het water? Moeten wij het water gehoorzamen?
- Kan de mens ook de baas zijn van het water? Waarom wel/niet?
- ...
- Let tijdens het filosofisch gesprek op volgende tips voor jouw rol als begeleider.
 1. Blijf **neutraal** tijdens het gesprek. Vermijd elk eigen oordeel in een vraag of reactie.
 2. **Vat** tussendoor **samen** en paraphraseer zodat alle kinderen het gesprek kunnen volgen.
 3. **Vraag door**: stel bijkomende vragen. (Waarom denk je dat? Ken je een voorbeeld? Is dat altijd zo? ...)

Rond het gesprek af met een antwoord waar de kinderen zich in vinden. Mogelijk heb je geen eensluitend antwoord, maar meerdere antwoorden. Vertel de kinderen dat op sommige vragen meerdere antwoorden bestaan en dat filosoferen een zoektocht is naar een antwoord: soms heb je dat niet na 1 gesprek.

REFLECTIE

Mogelijke reflectievragen:

- Hoe verliep het gesprek?
- Wat ging wel/niet vlot?
- Vind je filosoferen leuk?
- Wat vertel je tijdens een filosofisch gesprek?
- Wat heb je geoefend bij het web?
- Mocht je alleen maar zeggen of je wel/niet akkoord was? Wat moest je erbij vertellen? (argumenten waarom je wel of niet akkoord ging)
- Wat vind je van het antwoord op de filosofische vraag?
- Is het nuttig/leuk om iemands mening te kennen?
- Heb je je eigen mening veranderd tijdens het gesprek? Wat deed je anders denken?
- Wanneer zou je dit nog willen vragen of onderzoeken?

ZET DE WERELD OP PUNT

In deze les oefen je de vaardigheid filosoferen. Filosoferen helpt kinderen anders te kijken naar en na te denken over de wereld. Filosoferen verscherpt het kritisch denken bij leerlingen: niets is vanzelfsprekend. Tijdens het filosoferen ga je samen op zoek naar de betekenis van begrippen en toets je deze aan je eigen waarden.

<http://djapo.be/filosoferen-geef-invulling-aan-wereld>